

**Pengajaran dan Pembelajaran dalam Talian:
Kajian Kes terhadap Guru Bahasa Arab Sekolah Rendah**

Aufa binti Nasarudin^{1*} Muhammad Jaafar Siddiqie bin Abu Hanifah², Nur Hamizah binti Md Kassim³, Nur Anis binti Mazlan⁴, Abd Aziz bin Hassan@Yahya⁵

^{1,2,3,4,5} Institut Pendidikan Guru Kampus Darulaman

ARTICLE INFO

Article history:

Received 10 Oktober 2022

Accepted 02 November 2022

Published 30 November 2022

Keywords:

Pengajaran dan Pembelajaran dalam talian

Bahasa Arab

Sekolah rendah

Cabaran

Kaedah

* Corresponding author. E-mail address:
aufa468@gmail.com

ABSTRACT

Ekoran daripada pandemik Covid-19, kerajaan telah mengubah sistem pendidikan yang dahulunya konvensional secara bersemuka kepada Pengajaran dan Pembelajaran (PdP) secara dalam talian. Arahan pelaksanaan Pengajaran dan Pembelajaran di Rumah (PdPR) secara tidak langsung memberi cabaran kepada golongan guru untuk mengadaptasi norma baharu dalam pendidikan malahan memerlukan guru untuk menguasai kaedah pengajaran dalam talian yang berkesan. Kajian ini bertujuan untuk mengenalpasti kepentingan PdP Bahasa Arab secara dalam talian di samping mengkaji kaedah pengajaran yang digunakan oleh guru Bahasa Arab sekolah rendah semasa melaksanakan PdP dalam talian. Selair itu, pengkaji turut mengkaji cabaran guru Bahasa Arab sekolah rendah semasa melaksanakan PdP secara dalam talian. Kajian ini dijalankan secara kualitatif dan seramai tiga orang guru Bahasa Arab sekolah rendah telah dipilih menjadi peserta kajian. Data dikumpulkan melalui kaedah temu bual dan analisis dokumen. Data temu bual ditranskripsikan dan dianalisis secara bertema dan seterusnya ditriangulasikan dengan analisis dokumen. Dapatan kajian menunjukkan bahawa terdapat banyak cabaran yang dihadapi oleh guru bagi memastikan sesi PdPR berjalan lancar. Justeru, kepelbagaian kaedah pengajaran guru Bahasa Arab dalam talian yang mengikut keperluan murid telah mempengaruhi penglibatan murid dalam PdP dalam talian. Konklusinya, pelaksanaan PdPR sebagai medium sementara semasa berlakunya pandemik sedikit sebanyak telah memberi kesan kepada beberapa pihak yang terlibat termasuklah guru, murid dan ibu bapa. Implikasi kajian ini diharapkan dapat membantu pihak Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) mencari penyelesaian terbaik bagi memastikan PdP untuk semua murid dapat diteruskan walaupun pandemik Covid-19 menimpa negara ataupun pandemik lain yang bakal mendatang.

PENGENALAN

Pada 18 Mac 2020 telah bermulanya penguatkuasaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) bagi membendung penularan wabak Covid-19. Menurut Rohayati Junaidi, et al. (2020), mendapati pandemik Covid-19 ini memberi impak terhadap sosioekonomi dan bidang pendidikan termasuklah di peringkat prasekolah, peringkat rendah, peringkat menengah bahkan di peringkat pengajian tinggi. Pengajaran dan Pembelajaran bahasa Arab di sekolah rendah juga tidak ketinggalan terkesan dengan perubahan ini. Setelah arahan penutupan semua kemudahan pendidikan dikeluarkan bagi memutuskan rangkaian Covid-19 (Mohd Rohiman Subri, 2021), pelaksanaan pengajaran dan pembelajaran yang sebelum ini diadakan secara bersemuka terpaksa dihentikan serta merta dan beralih kepada Pengajaran dan Pembelajaran di Rumah (PdPR) secara dalam talian.

Rentetan daripada pandemik Covid-19 yang melanda dunia, proses pengajaran dan pembelajaran secara dalam talian telah menjadi kemestian dan bukan lagi pilihan (Halimah Ma'alip et al., 2021) dan (Siti

Balqis Mahlan & Muniroh Hamat, 2020). Hal ini memberi kesedaran di mata masyarakat bahawa kaedah pembelajaran secara maya adalah alternatif berkesan sebenarnya. Ilmu masih boleh disampaikan kepada pelajar walaupun tanpa bersemuka. Bahkan, golongan guru sedikit sebanyak dapat melihat betapa perlunya memanfaatkan teknologi untuk mendidik anak murid dalam tempoh waktu Perintah Kawalan Pergerakan. Minat dan kecenderungan guru untuk terlibat dalam pembangunan modul, penyampaian dan pengukuran murid secara maya naik mendadak. Maka, kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti kepentingan pengajaran dan pembelajaran dalam kalangan guru Bahasa Arab sekolah rendah.

Selain itu, permasalahan kajian yang didapati adalah pembelajaran bahasa Arab biasanya berpunca daripada kelemahan guru dalam memilih kaedah pengajaran yang sesuai dengan keperluan murid (Asma, Zarima & Ai Fatimah, 2020). Kekurangan pengetahuan guru tentang kaedah pengajaran terkini menjadi punca pengajaran menjadi tidak menarik. Keberkesanan pengajaran memerlukan penguasaan guru dalam pelbagai kaedah pengajaran dan boleh menyusun kaedah-kaedah tersebut agar menjadi satu strategi yang lebih berkesan (Norazlin & Siti Rahaimah, 2019). Justeru, kajian ini bertujuan untuk memerihalkan kaedah pengajaran guru yang digunakan dalam PdP Bahasa Arab dalam talian.

Kehidupan norma baharu disebabkan isu pandemik yang dihadapi pada fasa ini sedikit sebanyak menjadikan tugas seorang guru lebih mencabar. Mahu tidak mahu, setiap guru bahasa Arab perlu bersedia dengan pelaksanaan pengajaran dan pembelajaran dalam talian. Hal ini disokong oleh kajian Losius Goliung et al. (2020), guru juga perlu berhadapan dengan pelbagai cabaran dalam menjalankan Pengajaran dan Pembelajaran di Rumah (PdPR) secara dalam talian. Cabaran berlaku apabila murid tidak dapat mengikuti pembelajaran mengikut masa yang ditetapkan tanpa bimbingan ibu bapa dan hilang fokus terhadap pembelajaran kerana berada di rumah. Masih terdapat segelintir murid tidak dapat menyesuaikan diri dengan norma baharu di mana mereka lebih mengutamakan Pengajaran dan Pembelajaran secara bersemuka (Mohd Radzi Jidin, 2020). Oleh itu, kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti cabaran-cabaran yang dihadapi oleh guru bahasa Arab semasa sesi PdPR.

Objektif Kajian:

1. Menenalpasti kepentingan Pengajaran dan Pembelajaran dalam talian dalam kalangan guru Bahasa Arab sekolah rendah.
2. Mengkaji kaedah Pengajaran dan Pembelajaran dalam talian yang digunakan oleh guru Bahasa Arab sekolah rendah.
3. Mengkaji cabaran Pengajaran dan Pembelajaran dalam talian yang dihadapi oleh guru Bahasa Arab sekolah rendah.

Persoalan Kajian:

1. : Apakah kepentingan Pengajaran dan Pembelajaran dalam talian dalam kalangan guru Bahasa Arab sekolah rendah?
2. : Apakah kaedah Pengajaran dan Pembelajaran dalam talian yang digunakan oleh guru Bahasa Arab sekolah rendah?
3. : Apakah cabaran Pengajaran dan Pembelajaran dalam talian yang dihadapi oleh guru Bahasa Arab sekolah rendah?

TINJAUAN LITERATUR

Dapatan kajian lalu daripada (Muhammad Naveed et al., 2018), kelebihan pengajaran dan pembelajaran dalam talian ini dapat mengubah pendidikan ke arah proses pembelajaran sepanjang hayat yang mendorong murid supaya lebih kreatif dalam mengakses pelbagai sumber pengetahuan. Proses pembelajaran dalam talian telah berlakunya proses pengubahsuaian dan memberikan impak yang mendalam kepada murid. Nugraha et al., (2020) juga berpendapat bahawa pembelajaran dalam talian turut mempunyai kelebihan

seperti mampu meminimumkan masa dan usaha supaya tenaga yang diminimumkan boleh digunakan untuk melakukan aktiviti lain di luar waktu pelajaran.

Pengkaji Santoso (2018) mendapati pengajaran dan pembelajaran dalam talian adalah untuk mentransformasi pendidikan konvensional ke bentuk digital. Begitu juga dalam kajian Mohd Fairuz (2020) mendapati bahawa pengajaran dan pembelajaran dalam talian membawa perubahan pendidikan tradisional ke dalam bentuk alam maya, baik kandungan dan kaedah. Dapat dilihat bahawa pembelajaran, pengajaran dan pemudahcaraan dalam talian merupakan salah satu cara aktiviti akademik yang disalurkan melalui penerapan teknologi digital dan Internet dan kini dipelbagaikan semula sebagai Pengajaran dan Pembelajaran di Rumah (PdPR) di Malaysia.

Suharyanto et al. (2018) berpendapat menggunakan kaedah PdPR dalam talian, pendidikan dapat meningkatkan minat berkomunikasi dengan murid di luar jadual kuliah. Menurut Cassidy (2016), persekitaran PdPR dalam talian adalah sistem berasaskan web yang menyediakan alat dan aplikasi perisian dalam proses pembelajaran. Pembelajaran dalam talian yang berasaskan Teknologi Maklumat dan Komunikasi (TMK) boleh menggunakan kaedah segerak (*synchronous*) dan tidak segerak (*asynchronous*).

“Berdasarkan lonjakan kesembilan dalam Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013-2025 iaitu dengan memanfaatkan teknologi maklumat untuk meningkatkan kualiti pembelajaran dengan menekankan kepada pembelajaran secara dalam talian.”

(Noor Syaheerah & Tajul, 2021)

Berdasarkan pelan pembangunan yang telah dirangka oleh kerajaan ini, menunjukkan bahawa kerajaan telah bersedia dengan arus perubahan teknologi bagi memastikan pendidikan yang berkualiti.

Penyelidik Matt Bower et al. (2016) menyatakan bahawa PdPR dalam talian adalah penggunaan pelbagai alat teknologi yang berasaskan web untuk pendidikan. Oleh itu, PdPR dalam talian telah berkembang dengan pesat kerana terdapat banyak kelebihan seperti fleksibiliti, kebolehcapaian internet dan keberkesanan kos pembiayaannya (Muhammad Naveed et al., 2018). Kelebihan ini dapat mengubah pendidikan ke arah proses pembelajaran sepanjang hayat yang mendorong murid supaya lebih kreatif dalam mengakses pelbagai sumber pengetahuan. Tambahan pula, institusi pendidikan melaksanakan teknologi PdPR dalam talian untuk meningkatkan komunikasi antara pelajar dengan tenaga pengajar agar perkongsian ilmu pengetahuan serta memperkukuh komuniti pembelajaran untuk mencapai objektif (Fauzan et al., 2019). PdPR dalam talian menjadi asas kepada perkembangan teknologi maklumat dan komunikasi.

METODOLOGI

Reka Bentuk Kajian

Reka bentuk kajian ini adalah kajian secara kualitatif dengan menggunakan reka bentuk kajian kajian kes (*single case*). Dalam kajian ini, kes yang dimaksudkan ialah merujuk kepada proses mendapatkan guru yang mempunyai pengalaman dalam pengajaran dan pembelajaran bahasa Arab secara dalam talian. Kajian ini melibatkan tiga orang subjek kajian yang mengajar tiga buah sekolah yang berlainan di sekitar daerah Kubang Pasu, Kedah. Ketiga-tiga subjek kajian tersebut telah dipilih secara bertujuan berdasarkan kriteria pemilihan yang sama. Instrumen kajian ini menggunakan metod temu bual dan analisis dokumen. Penyelidikan ini telah mendapat kelulusan etika daripada Jabatan Pendidikan Negeri Kedah (Rujukan: JPNK.600-11/1/1 Jld.8(36)).

Sampel Kajian

Kajian kualitatif ini melibatkan tiga orang subjek kajian. Sampel kajian dalam kajian ini telah dikodkan sebagai Subjek Kajian 1 (SK1), Subjek Kajian 2 (SK2) dan Subjek Kajian 3 (SK3). Pemilihan subjek kajian ini adalah berdasarkan teknik persampelan bertujuan atau *purposive sampling*. Teknik ini merujuk kepada prosedur persampelan iaitu sekumpulan peserta kajian yang memiliki ciri-ciri tertentu sahaja yang dipilih sebagai peserta kajian berdasarkan tujuan utama kajian ini. Berikut merupakan kriteria subjek kajian yang dipilih :

- Subjek kajian berpengalaman mengajar mata pelajaran Bahasa Arab sekurang-kurangnya 5 tahun.
- Subjek kajian yang pernah melaksanakan pengajaran dan pembelajaran Bahasa Arab secara dalam talian semasa tempoh Pengajaran dan Pembelajaran di rumah (PdPR).
- Subjek kajian yang bersedia untuk memberi komitmen sepanjang kajian dijalankan.
- Subjek kajian yang mudah untuk dihubungi serta boleh memberi maklum balas sama ada secara bersemuka mahupun dalam talian.

Kaedah Pengumpulan Data

Dalam kajian ini, pemerolehan data adalah berdasarkan dua instrumen iaitu temu bual dan analisis dokumen. Bagi proses temu bual, pengkaji telah menyediakan telefon pintar sebagai alat rakaman bagi merakam segala percakapan yang dituturkan oleh subjek kajian agar pengkaji dapat menganalisis data daripada rakaman suara yang diambil. Kemudian, pengkaji juga meminta subjek kajian untuk memberikan rakaman video pengajaran Bahasa Arab yang telah digunakan semasa sesi Pengajaran dan Pembelajaran dalam talian yang lepas di samping dokumen seperti Rancangan Pengajaran Harian (RPH) guru dan laporan prestasi murid. Kesemua dokumen tersebut dinilai oleh pengkaji bagi membolehkan pengkaji untuk dikumpulkan mengikut subtema-subtema tertentu.

Kaedah Analisis Data

Dalam kajian ini, semua data yang dikumpul dimasukkan ke dalam perisian Atlas.ti versi 9 sebelum analisis data dijalankan. Setiap temu bual dirakam secara audio dan pengkaji mentranskripsikan data-data secara verbatim dalam bentuk dokumen Microsoft Word. Kemudian, data yang ditranskripsikan dibaca berulang-ulang untuk difahami dengan lebih mendalam sebelum dikategorikan dan membentuk tema-tema. Sebelum data dibahagikan mengikut tema, pengkaji telah mengeluarkan atau menjalankan proses “coding” serta membahagikan data mengikut tema melalui perisian Atlas.ti versi 9. Pengkaji juga menyemak keseluruhan data dengan melakukan proses pembersihan data supaya tidak mempengaruhi hasil dapatan kajian (Habibah Ramli & Zaharah Hussin, 2014). Seterusnya, pengkaji menghasilkan peta pokok berdasarkan tema bagi memudahkan pengkaji menulis dapatan data dan laporan. Kesemua laporan tersebut disimpan di tempat yang selamat.

DAPATAN DAN PERBINCANGAN

Secara keseluruhannya, kajian ini membincangkan dapatan kajian berdasarkan objektif kajian yang telah dibina. Pada perbincangan objektif pertama akan memberi penekanan kepada cabaran yang dihadapi oleh guru Bahasa Arab sekolah rendah semasa melaksanakan proses PdP dalam talian. Objektif kedua pula membincangkan kaedah pengajaran yang digunakan oleh guru Bahasa Arab sekolah rendah semasa melaksanakan proses PdP dalam talian.

Soalan Kajian 1

Protokol temu bual yang pertama menunjukkan kepentingan PdP dalam talian dalam kalangan guru bahasa Arab sekolah rendah.

“Pengetahuan ustazah mengenai ICT sebelum ni agak kurang lah jugak tetapi disebabkan PdPR online tu, kemahiran ICT tu sedikit sebanyak telah membantu ustazah untuk buat kerja dengan mudah. Contohnya, sebelum ni ustazah tak pandai lagi buat video dan sebagainya tapi dengan adanya PdPR online tu ustazah terpaksa usaha jugak untuk belajar macam mana nak cari video, nak buat slide dan sebagainya. Jadi, maksudnya pengetahuan sebelum PdPR online tu tentang TMK ni macam kurang lah tapi setelah adanya PdPR online tu dia membantu lah. Kita kena belajar balik untuk buat slide kan untuk budak tengok dalam Google Meet tu lepastu cara nak bagi video-video tu kat budak pun adalah salah satu pengetahuan TMK yang ustazah kena kuasai lah.”

(SK1/TB/1/15092022)

“Sebelum adanya PdPR ni, masa tu pengetahuan ICT tak meluas lagi. Setelah adanya PKP ni baru dia macam meluas sikit kemahiran ICT tu. Ustazah baru tau yang guna Whatsapp pun boleh nak laksanakan pembelajaran dalam tu. Lepastu kita juga boleh mengajar menggunakan Google Meet dan Google Classroom.”

(SK3/TB/1/15092022)

Berdasarkan kenyataan kedua-dua subjek kajian di atas iaitu subjek kajian 1 dan subjek kajian 2, kedua-dua subjek kajian tersebut pada mulanya kurang berpengetahuan mengenai kemahiran Teknologi Maklumat dan Komunikasi (TMK). Namun, setelah wujudnya arahan pelaksanaan PdPR sewaktu Perintah Kawalan Pergerakan (PKP), hasil kajian mendapati bahawa PdPR yang dilaksanakan dapat menambah kemahiran guru dalam menggunakan aplikasi media massa bagi menyokong proses pembelajaran. Di samping guru dikehendaki untuk mengajar murid sewaktu PdPR bahkan guru juga didapati berusaha mempelajari bagaimana cara menghasilkan video dan slaid pengajaran sebagai penyediaan bahan bantu mengajar. Antara aplikasi yang digunapakai dalam PdPR ialah *Whatsapp, Youtube, Voice Message* dan *Google Meet*. Aplikasi-aplikasi ini mampu melengkapkan dan menjelaskan proses pembelajaran sesuatu topik pembelajaran kerana kepelbagaian aplikasi dalam wadah PdP kini yang digabungkan ketika sesi PdPR berlangsung, contohnya aplikasi *Google Meet* digabungkan dengan aplikasi *Youtube*. Oleh itu, sesi PdPR yang dijalankan sentiasa mencetuskan peningkatan kemahiran TMK dalam kalangan guru seterusnya dapat menambah kefahaman yang mendalam kepada murid.

“PdPR secara online ni juga merupakan satu inovasi baru dalam pendidikan.”

(SK1/TB/1/12092022)

Hasil kajian temu bual yang dijalankan juga mendapati bahawa pelaksanaan PdP secara dalam talian sepanjang tempoh PKP adalah satu inovasi dan transformasi dalam pendidikan. Hal ini kerana PdP yang dijalankan sebelum ini secara manual (bersemuka) antara guru dengan murid dalam bilik darjah adalah proses PdP tradisional. Hal ini turut disokong oleh Masran Amran (2021) yang bersetuju bahawa PdPR yang dijalankan adalah satu peningkatan dalam sistem pendidikan. Tambahan pula, pelaksanaan PdPR membolehkan kelas harian dijalankan mengikut jadual tanpa halangan walaupun situasi negara dilanda wabak Covid-19. Perkaa ini menjelaskan bahawa murid tidak sepatutnya ketinggalan pelajaran akibat kesan pandemik Covid-19. Langkah penggantian PdP kelas bersemuka kepada PdPR adalah satu cetusan idea oleh Kementerian Pendidikan Malaysia bagi melestarikan pembelajaran murid dalam tempoh pandemik Covid-19.

Soalan Kajian 2

Soalan kajian 2 lebih membincangkan kepada objektif yang kedua iaitu kaedah pengajaran yang digunakan oleh guru Bahasa Arab semasa sesi PdP dalam talian dijalankan.

“SK1 telah menggunakan kaedah pembelajaran berasaskan projek di mana SK1 memberi tugas kepada murid untuk menghasilkan rakaman video bagi melihat kemahiran lisan mereka (Maharatul Kalam). Murid perlu merakam video menyebut kalimah bagi tajuk (الأدوات الدراسية) alat-alat tulis, kemudian murid perlu menghantar video tersebut ke dalam Whatsapp untuk dinilai oleh guru.

(SK1/AD/13092022)

Kaedah pembelajaran berasaskan projek ini dilaksanakan oleh SK1. SK1 menjalankan kaedah pembelajaran berasaskan projek dengan meminta murid untuk menghasilkan projek rakaman video. Pembelajaran menghasilkan projek video ini dapat membantu merangsang kreativiti murid untuk meningkatkan kemahiran berbahasa dan keyakinan diri dalam proses pembelajaran yang berkesan. SK1 meminta murid menghasilkan video menyebut kalimah alat-alat tulis dalam bahasa Arab bagi menguji kemahiran lisan (Maharatul Kalam) murid.

Hasil kajian mendapati kaedah gamifikasi atau permainan merupakan satu kaedah yang sangat popular dan sering digunakan oleh ketiga-tiga subjek kajian dalam PdP Bahasa Arab dalam talian.

“Kaedah yang paling berkesan ialah kaedah permainan dan kaedah ini tersangat sangat lah menarik minat murid.”

(SK1/TB/1/12092022)

“Kalau nak menarik minat murid, memang guna kaedah game la sebab murid-murid ni kan suka kan permainan.”

(SK2/TB/1/12092022)

“Murid-murid suka kalau kita buat pengajaran guna kaedah permainan. Biasanya saya gunakan permainan ni untuk buat kuiz online. Contohnya macam Kahoot dan Quizizz.”

(SK2/TB/1/12092022)

Kaedah gamifikasi bersifat interaktif dan boleh mempengaruhi minat murid untuk mengikuti PdP dalam talian kerana kaedah ini menggunakan teknik bermain sambil belajar. Selain itu, kaedah permainan ini juga digunakan guru untuk membuat penilaian kepada murid. Terdapat beberapa aplikasi yang sesuai digunakan untuk melaksanakan kuiz interaktif iaitu Quizizz dan Kahoot. Guru boleh mengenal pasti tahap penguasaan murid dan kelemahan murid mengikut soalan yang disediakan. Guru juga boleh mengetahui murid yang belum menguasai bahagian tertentu melalui keputusan secara langsung dan seterusnya boleh memberi penekanan dan pengukuhan kepada murid berkenaan. Melalui pelaksanaan kaedah ini dalam PdP dalam talian adalah untuk menguji kefahaman murid di samping mampu menarik perhatian murid secara menyeluruh. Walaupun penggunaan kaedah ini diaplikasikan bertujuan untuk mengelakkan fokus murid tidak terganggu, namun objektif pengajaran dalam talian adalah matlamat yang paling utama yang perlu dicapai.

Soalan Kajian 3

Soalan kajian 3 membincangkan objektif kajian yang ketiga iaitu cabaran guru bahasa Arab sekolah rendah semasa pelaksanaan proses PdP dalam talian.

“Cabaran yang paling utama ialah masalah capaian Internet di kalangan murid. Kebanyakan murid di sekolah ni duduk di kawasan kampung jadi susah sikit nak dapat line (capaian Internet).”

(SK1/TB/1/12092022)

Berdasarkan pernyataan subjek kajian 1, masalah capaian Internet merupakan cabaran yang paling utama dan sering dialami oleh kebanyakan murid. Hal ini berpunca daripada faktor lokasi murid yang berada di kawasan luar bandar dan agak menyukarkan murid untuk mendapatkan capaian Internet bagi mengikuti kelas PdP bahasa Arab secara dalam talian. Murid juga sukar untuk mengakses tugas-tugas yang diberikan oleh guru. Sekiranya perkara ini berlaku secara berterusan akan menyebabkan berlakunya keciciran murid dalam PdPR.

“Selalunya masa PdPR guna Google Meet, tak ramai murid yang ikut disebabkan oleh masalah takdak line, masalah takdak data sebabnya takdak duit nak top up. Kemudian, selepas itu ustazah dah tak mengajar dah guna Google Meet. Ustazah buat rakaman video pengajaran ja, lepastu hantar kepada murid.”

(SK2/TB/1/12092022)

Cabaran masalah capaian Internet semasa sesi PdP dalam talian bukan sahaja dihadapi oleh subjek kajian 1 sahaja, malah subjek kajian 2 turut menghadapi masalah ini. Kebiasaannya, apabila guru mengajar menggunakan aplikasi Google Meet semasa PdP dalam talian, didapati bahawa cara tersebut kurang berkesan kerana sambutan murid yang agak kurang. Hal ini kerana murid-murid berkenaan menghadapi kesukaran untuk mendapatkan capaian Internet bagi mengikuti pembelajaran semasa PdP dalam talian. Masalah ini juga dikatakan disebabkan oleh murid tiada data dalam telefon akibat tidak mampu dan tidak mempunyai wang yang secukupnya untuk melanggan pelan data telefon. Oleh yang demikian, guru mengambil pendekatan yang lebih memudahkan murid dengan menghasilkan video pengajaran dan kemudian menghantar rakaman video tersebut kepada murid untuk membuat pembelajaran sendiri. Melalui insiatif ini juga masih dapat memastikan PdP dalam talian kekal berlangsung seperti yang dirancang walaupun mengalami masalah capaian Internet yang kurang stabil.

Isu perbezaan latar belakang keluarga murid juga mempengaruhi ketidakhadiran murid dalam PdP Bahasa Arab secara dalam talian.

“Jadi, murid akan ketinggalan lah sebabnya bila perbezaan latar belakang ni mungkin ada waris yang tak boleh nak sediakan peranti macam telefon dan waris ni tak berupaya nak sediakan wi-fi dan Internet. So, anak dia akan ketinggalan la walaupun sebenarnya murid ni pandai dalam kelas, sebabnya dia terlepas apa yang penting yang disampaikan dalam PdP hari tersebut.”

(SK1/TB/1/12092022)

Seperti yang dinyatakan oleh subjek kajian 1, murid yang mempunyai latar belakang keluarga yang berbeza juga merupakan antara faktor yang menyebabkan terjadinya ketidakhadiran murid dalam mengikuti kelas PdP Bahasa Arab secara dalam talian. Oleh sebab ibu bapa yang mengalami masalah kekurangan kewangan keluarga telah mendorong kepada ketidak capaian peratusan kehadiran murid akibat tidak mampu untuk menyediakan peranti dan kemudahan Internet di rumah. Kekurangan ialah tonggak utama dalam menentu arah kehidupan masa kini. Pelaksanaan PdP dalam talian juga sangat memerlukan sumber kewangan yang kukuh. Kesannya, murid akan terlepas dan tertinggal pembelajaran yang telah disampaikan oleh guru.

“Ada ibu bapa yang tak ambil berat tentang pembelajaran anak-anak pun. Kita minta ibu bapa untuk follow up pembelajaran anak, tengok sama ada anak buat ka dak

tugasan yang diberi tu. Tapi, ada ibu bapa yang tak respon pun. Kadang, ada ja ibu bapa yang mampu untuk sediakan peranti dan wi-fi untuk anak belajar, tapi dari segi kawalan dengan memantau anak tu tak dak. Jadi kat sini nampak la yang kesedaran ibu bapa terhadap pembelajaran anak tu tak menyeluruh la.”

(SK2/TB/1/12092022)

Berdasarkan apa yang dinyatakan oleh subjek kajian 3, terdapat ibu bapa yang masih tidak mempunyai kesedaran terhadap kepentingan pembelajaran anak-anak. Mereka tidak bersikap tegas untuk memantau anak-anak bagi memastikan mereka dapat menyiapkan tugas yang diberi oleh guru. Disebabkan faktor latar belakang pendidikan ibu bapa yang kurang berpendidikan menyebabkan segelintir ibu bapa ini tidak memandang endah terhadap pendidikan anak-anak.

“Bila kita suruh murid hantar audio menyebut kalimah kan, murid akan test dulu sampai betul-betul boleh sebelum nak hantar audio ke dalam Whatsapp. Sama la jugak macam jawab kuiz dan buat latihan kan, murid akan tengok jawapan yang betul dalam buku masa buat latihan tu. Ataupun murid-murid ni dibantu oleh ibu, kakak abang masa jawab latihan ni. Maksudnya, ketelusan murid tu masa buat latihan tu kurang la dan kita pun susah nak nilai murid ni sebenarnya boleh ke tak.”

(SK3/TB/1/15092022)

Berdasarkan pernyataan subjek kajian 3 tersebut, kajian mendapati guru juga menghadapi cabaran dalam membuat penilaian terhadap murid secara dalam talian. Tahap ketelusan dan kejujuran dalam diri murid adalah rendah sehinggakan markah keputusan latihan yang diberi berada di tahap yang sangat cemerlang. Ia seolah-olah menggambarkan bahawa PdP dalam talian telah berjaya sepenuhnya kerana murid memperoleh markah yang tinggi dalam pelajaran. Ini bukan bermaksud yang guru menafikan keupayaan murid tetapi ia sesuatu yang mustahil dan sangat membimbangkan. Dapatan kajian juga menemui, situasi ini berlaku kerana ada di kalangan murid yang menjawab latihan berbantuan ibu bapa, adik beradik dan melihat sendiri jawapan di buku teks. Oleh yang demikian, guru ibu bapa dan murid perlulah lebih bersikap terbuka dalam melaksanakan penilaian ketika PdP dalam talian agar keadilan penilaian dapat diterima oleh semua pihak tanpa ada sebarang keraguan.

KESIMPULAN

Konklusinya, kajian ini telah mencapai objektif yang telah ditentukan iaitu tentang pengkajian terhadap kepentingan, kaedah dan cabaran Pengajaran dan Pembelajaran dalam talian dalam kalangan guru Bahasa Arab sekolah rendah. Pengkaji mendapati terdapat banyak kepentingan PdP dalam talian apabila dijalankan sepanjang tempoh Perintah Kawalan Pergerakan sebagai pengganti bagi PdP secara bersemuka. Pembelajaran masih boleh diteruskan seperti yang dirancang walaupun melalui pelaksanaan PdP secara dalam talian. Pengetahuan mengenai kemahiran Teknologi Maklumat dan Komunikasi juga turut dapat diperluaskan dalam kalangan guru demi menjayakan kelangsungan proses pembelajaran murid. Guru seharusnya berusaha menambah pengetahuan TMK terutamanya kemahiran dalam menggunakan aplikasi-aplikasi media massa tertentu bagi melaksanakan PdP dalam talian. Seterusnya, pelaksanaan kaedah pembelajaran berasaskan projek boleh digunakan dalam PdP Bahasa Arab dalam talian. Hal ini dapat membantu merangsang kreativiti murid serta mampu meningkatkan keyakinan dalam diri murid. Malahan, kemahiran berbahasa seperti kemahiran lisan juga turut boleh diuji oleh guru seterusnya dapat mencapai keberkesanan proses PdP dalam talian. Penggunaan kaedah gamifikasi pula adalah kaedah yang sangat popular digunakan semasa PdP dalam talian. Hal ini kerana kaedah ini mampu menarik minat murid di samping boleh menilai kefahaman murid terhadap pembelajaran. Namun demikian, terdapat beberapa cabaran yang dihadapi oleh guru, antaranya masalah capaian Internet dan masalah perbezaan latar belakang murid. Masalah dalam membuat penilaian terhadap pemahaman pembelajaran murid juga turut menjadi

salah satu cabaran kepada guru. Tetapi, guru perlu menjadikan cabaran-cabaran tersebut sebagai pembakar semangat bagi terus mempertingkatkan keberkesanan PdP dalam talian.

RUJUKAN

- Asma binti Hilmi, Zarima binti Mohd Zakaria & Ai Fatimah Nur Fuad. (2020). Tahap Pengetahuan Guru Bahasa Arab Dalam Melaksanakan Kelas Berbalik. *Muallim Journal of Social Science and Humanities*, 4(3), 50-67.
- Awatif Abdul Rahman, Siti Nurhajariah Md Isa, Norfaezah Mohd Hamidin dan Idi Hamdi. (2017). Pendidikan Bahasa Arab Di Peringkat Prasekolah: Satu Tinjauan Awal <http://conference.kuis.edu.my/pasak2017/images/prosiding/pendidikan/25-AWATIF.pdf>
- Azizi Yahya, Noordin Yahaya & Zurihanmi Zakariya, et. al.,. (2005). *Perkembangan sendiri*. Skudai: Universiti Teknologi Malaysia.
- Cassidy. (2016). The Academic Resilience Scale (ARS-30): A New Multidimensional Construct Measure. Psychological Resilience in Students and Education. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.01787>
- Corbin, J., & Strauss, A. (2015). *Basics of qualitative research*. Sage.
- Cresswell. (2012). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research* (4th edition). Pearson.
- Creswell, J. W., & Poth, C. (2018). *Qualitative Inquiry and Research Design Choosing among Five Approaches* (Thousand Oaks (ed.); (4th edition). Sage Publication.
- Fariyah Hussain. (2019). *Efikasi sendiri guru Bahasa Arab dalam pengajaran nahu kurikulum bersepadu dini (KBD)*. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Fauzan & Fatkhul Arifin. (2019). The Effectiveness of Google Classroom Media on the Students' Learning Outcomes of Madrasah Ibtidaiyah Teacher Education Department. *Al Ibtida: Jurnal Pendidikan Guru MI*. DOI: <http://dx.doi.org/10.24235/al.ibtida.snj.v6i2.5149>.
- Habibah Ramli & Zaharah Hussin. (2014). Profesionalisme Perguruan Pendidikan Islam Berasaskan Riadhah Ruhnya: Satu Analisa Keperluan. *The Online Journal of Islamic Education January*, 2(1), 7-24.
- Halimah Maalip, Azizi Yahaya, Koay Ting Yin, Balan Rathakrishnan, Ismail Maakip, Hanun Ahmad Zaliha Mohammad Ali & Norlaily Ahmad. (2020). Pembentukan modal insan: Hubungan konsep sendiri, personaliti dan pencapaian akademik pelajar sekolah menengah. *Southeast Asia Psychology Journal*, 8(2), 103-122.
- Kamus Dewan. (2018). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kementerian Kesihatan Malaysia. (2019). Kes Covid di Malaysia. Diperoleh dari <http://covid19.moh.gov.m>
- Kementerian Pendidikan Malaysia. (2022). Sistem Pendidikan. Diperoleh daripada <https://www.moe.gov.my/dasarmenu/sistem-pendidikan>
- Losius Goliang, Ahsly Kasin, Marcelus Johnny & Nazarius G. Yulip. (2020). Cabaran pelaksanaan pengajaran dan pembelajaran jarak jauh semasa Perintah Kawalan Pergerakan. Pejabat Pendidikan Daerah Ranau.
- Masran Amran. (2021). *Prospek, Cabaran, dan Signifikan Pengajaran dan Pembelajaran Online Sepanjang Tempoh Perintah Kawalan Pergerakan Pandemik Covid-19 di Sandakan*. Temu bual. 6 Januari 2021.
- Matt Bower, Mark J. W. Lee and Barney Dalgarno. (2016). Collaborative learning across physical and virtual worlds: Factors supporting and constraining learners in a blended reality environment. *British Journal of Educational Technology*.
- Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2015). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. John Wiley & Sons.
- Mohamed, A. O., Khidhir, B. A., Nazeer, A., Nazeer, A., & Vijayan, V. J. (2020). Emergency remote teaching during Coronavirus pandemic: The current trend and future directive at Middle East College Oman. Retrieved from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7327487/>.

- Mohd Fairuz Jafar. (2020). Kesiapan pembelajaran dalam talian semasa pandemik Covid-19. *Prosiding Seminar Darulaman 2020 Peringkat Kebangsaan*, 404-410.
- Mohd Nazul Ismail. (2020). Cabaran kepimpinan dalam pengurusan pembelajaran digital. *Jurnal Refleksi Kepimpinan*, 3, 20-24.
- Mohd Radzi Md Jidin. (2020). Teks Ucapan Kenyataan Media Menteri Kanan Pendidikan.
- Mohd Rohiman Subri. (2021). Pelaksanaan pengajaran guru cemerlang dalam matapelajaran Bahasa Melayu ketika pandemik COVID-19: Satu Kajian Kes. *Journal of Malay language, Education and Literature*, 21-32.
- Morin & Karen, H. (2013). Value of a pilot study. *Journal of Nursing Education*, 52(10), 547-558.
- Muhammad Naveed, Veghar Hejazi, Muhammad Abbas, Asghar Ali Kamboh, Ghulam Jilany Khan, Muhammad Shumzaid, Fawwad Ahmad, Daryoush Babazadeh, Xia FangFang, Faezeh Modarresi-Ghazani, Li WenHua, Zhou XiaoHui. (2018). Chlorogenic acid (CGA): A pharmacological review and call for further research. *Biomedicine & Pharmacotherapy*.
DOI: <https://doi.org/10.1016/j.biopha.2017.10.064>
- Norazlin Mohd Rusdin & Siti Rahaimah Ali. (2019). Amalan dan Cabaran Perlaksanaan Pembelajaran Abad Ke-21. *Proceedings of the International Conference on Islamic Civilization and Technology Management*. 23-24 November.
- Norazlin Mohd Rusdin & Siti Rahaimah Ali. (2019). Amalan dan cabaran pelaksanaan pembelajaran abad Ke-21. *Proceedings of the International Conference on Islamic Civilization and Technology Management*. 23-24 November.
- Nugraha, S. A., Sudiatmi, T., & Suswandari, M. (2020). Studi pengaruh daring learning terhadap hasil belajar Matematika Kelas IV. *Jurnal Inovasi Penelitian*, 1(3), 265-276.
- Othman Lebar. (2018). *Penyelidikan kualitatif pengenalan kepada teori dan metode*. Universiti Pendidikan Sultan Idris.
- Punch, K. F., & Oancea, A. (2014). *Introduction to Research Methods in Education*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Rahimi, M. S., Zawawi, I., Wan Nordin, W. A., (t.t). *Pengajaran dan Pembelajaran Bahasa Arab Berasaskan Web*.
- Rohayati Junaidi, Madiawati Mamat, Tengku Intan Marlina Tengku Mohd Ali. (2020). Pandemik COVID-19 dalam Persekitaran Kanak-kanak menerusi Engkaulah Adiwiraku. *PENDETA: Journal of Malay Language, Education and Literature*, 11, 31-45.
<https://doi.org/10.37134/pendeta.vol11.edisikhas.3.2020>
- Roslida Bt Kadir (2002). *Faktor-Faktor yang mempengaruhi pencapaian Bahasa Arab Komunikasi di dalam kelas aliran agama: Kajian di kalangan pelajar Tingkatan Dua SMK Daerah Hulu Langat*. Projek Penyelidikan Ijazah Sarjana Pendidikan, Fakulti Pendidikan Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi Selangor.
- Santoso, H., & Wyn, W.E. (2018). Primary School e-Learning Development as a Social Study Learning Model in the 5 th Grade Primary School.
- Siti Balqis Mahlan, Muniroh Hamat.(2020). Pengajaran dan Pembelajaran dalam talian semasa perintah kawalan pergerakan <https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2020/05/689322/covid-19-pendidikan-menerusi-duani-maya-cabaran-baharu-buat-guru> .
- Suharyanto Suharyanto & Adele B. L. Mailangkay. (2018). Penerapan E-Learning sebagai alat bantu mengajar dalam dunia pendidikan. *Jurnal Ilmiah Widya*.
- Widodo, Handoyo Puji. (2014). Methodological considerations in interview data transcription. *International Journal of Innovation in English Language Teaching and Research*, 3(1), 101-107.
- Windhiyana, E. (2020). Dampak COVID-19 terhadap kegiatan pembelajaran online di perguruan tinggi Kristen di Indonesia. *Persepektif Ilmu Pendidikan*, 34(1), 1-8.
- Yin, R. K. (2011). *Qualitative Research from Start to Finish*. Guilford.